

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Jirkov

Chomutovská 267, 431 11 Jirkov

Identifikátor školy: 600 077 659

Termín konání orientační inspekce: 17. – 19. září 2001

Čj.	083 242/01-4017
Signatura	oflkv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) Jirkov vznikla v roce 1948 původně jako pobočka Městské hudební školy Chomutov. Samostatnou Městskou hudební školou se stala v roce 1950, později s názvem lidová škola umění. Roku 1988 rozšiřuje nabídku vzdělávání o výtvarný obor a v roce 1990 o obor taneční a literárně-dramatický, zároveň se změnou názvu na Základní umělecká škola. Stává se tak plně organizovanou čtyřoborovou školou, od 1. ledna 1994 s právní subjektivitou.

Organizace vzdělávání respektuje vyhlášku č. 292/1991 Sb., o základních uměleckých školách i učební plány pro ZUŠ schválené MŠMT ČR (pro hudební obor – 26. června 1995 pod čj. 18.418/95 s účinností od 1. září 1995 a pro výtvarný obor - dne 9. července 2001 pod čj. 21 083/2001-22 s platností od 1. září 2001).

Objekt, ve kterém ZUŠ Jirkov od roku 1991 sídlí, je původně třípodlažní školní budova s tělocvičnou, postupně přestavovanou pro potřeby ZUŠ. Z tělocvičny vybudovaný koncertní sál slouží i dalším subjektům (např. Kruhu přátel hudby), k pořádání koncertů pro veřejnost.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ V HUDEBNÍM A VÝTVARNÉM OBORU

Hudební obor (HO)

Průběh a výsledky vzdělávání byly hodnoceny na základě provedených hospitací a studií předložené pedagogické dokumentace (výsledky v soutěžích ZUŠ a v přijímacím řízení na umělecké školy, protokoly o závěrečných a postupových zkouškách). Bylo uskutečněno celkem 11 hospitací v předmětech přípravná hudební výchova (PHV), hudební nauka (HN), orchestrální hra, hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, dřevěné dechové nástroje, housle a kytaru.

Časová dotace jednotlivých předmětů je v souladu s učebními plány pro ZUŠ. Škola rovněž organizuje různé formy komorní a souborové hry, docházka do HN je důsledně sledována.

Příprava na vyučování byla ve sledovaných hodinách vždy pečlivá a promyšlená. Všechny studijní plány pro individuální vyučování obsažené v třídních knihách vycházejí z individuálních dispozic jednotlivých žáků. Stanovené cíle i výběr studijní hudební literatury odpovídá platným osnovám, je pestrý ve výběru stylu i žánrů a umožňuje v praxi uplatnit získané návyky a dovednosti žáků.

Výuku zajišťuje celkem 18 učitelů, z toho pouze čtyři s odbornou a dva s pedagogickou způsobilostí.

Vyučující i žáci mají velmi dobré pracovní podmínky. Obor má odpovídající počet učeben pro individuální a skupinové vyučování, malý a velký koncertní sál pro interní i veřejné akce školy, notový archiv i fond hudebních nástrojů, umožňující jejich zapůjčování žákům. Klavíry, kterými jsou učebny vybaveny, jsou díky pravidelné údržbě a ladění v relativně dobrém stavu. Podle finančních možností jsou pořizovány i nové nástroje, zejména elektronické klávesové nástroje, které vzhledem k technickému vývoji poměrně rychle zastarávají. Pro velký koncertní sál byly zakoupeny klasické – píšťalové varhany. Učebny HN jsou vybaveny kvalitní audio a videotechnikou. Prostřednictvím PC jsou využívány i multimediální nosiče. Vyučování probíhá formou individuálního a kolektivního vyučování. Počty žáků v jednotlivých skupinách kolektivního vyučování odpovídají stanoveným limitům obsažených v učebních plánech.

Sledované lekce individuálního vyučování měly tradiční stavbu. Vyučující vycházeli

z ověřených metodických postupů, obohacených o nové poznatky moderní hudební pedagogiky. Také výuka HN a PHV měla velmi dobrou úroveň. Vyučující výrazným způsobem aktivizovali žáky, kteří prostřednictvím praktických činností zvládali potřebné penzum teoretických poznatků. Podle názoru inspekce by dalšímu zkvalitnění výuky pomohla specializace obou učeben podle věkových kategorií žáků, včetně vybavení odpovídajícím školním nábytkem.

Radost a zaujetí žáků ze společné činnosti bylo výrazné i v předmětu orchestrální hra. Veškeré předávané informace odpovídaly věkovým zvláštnostem žáků i specifickým podmínkám jednotlivých předmětů. Výuka byla dostatečně názorná, zejména při procvičování obtížnějších částí skladeb.

Žákům byl ponecháván dostatečný prostor pro prezentaci vlastních názorů. Jednání s nimi bylo ve všech případech otevřené, nežádoucí projevy chování nebyly v průběhu inspekce zaznamenány.

Postupové zkoušky jsou organizovány ve všech hlavních předmětech podle požadavků učebních osnov. Zlepšila se i kvalita vedení předepsané dokumentace. Při celkovém hodnocení žáka je přihlédnuto i k jeho aktivitě v průběhu školního roku, tj. četnosti vystoupení, účasti v soutěžích apod.

Škola se pravidelně a s výraznými výsledky zapojuje do soutěží HO ZUŠ. Dostatečná pozornost je věnována i přípravě žáků k úspěšnému zvládnutí talentových zkoušek na konzervatoř. Dokladem toho jsou pravidelné kontakty vyučujících s Konzervatoří v Teplicích.

Výrazná je i prezentace HO na veřejnosti i spolupráce s dalšími ZUŠ např. společné koncerty ZUŠ Jirkov, Chomutov, Rakovník. Spolupráce s obdobnými školami v zahraničí nebyla dosud navázána.

Hodnocení výsledků vzdělávání vychází z dostupných informací v dokumentaci školy i z vlastního pozorování při hospitacích ve vyučování. Celkové hodnocení je příznivě ovlivněno dosahovanými výsledky ve výchovně-vzdělávací práci, které se projevují např. bohatou mimoškolní uměleckou činností žáků.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnotí inspekce úroveň vzdělávání v HO jako velmi dobrou.

Výtvarný obor

Obsah výuky je v souladu se Vzdělávacím programem výtvarného oboru základních uměleckých škol, který byl schválen MŠMT ČR dne 26. dubna 2000 pod čj. 15 865/2000-22 s platností od 1. září 2000. V přípravném studiu postupují podle UP č. 1. V základním studiu využívají UP č. 2 a 3 varianty A i UP č. 4 a 5 varianty B se zaměřením na dekorativní činnosti. Rozšířené studium (varianta C) není v současné době vyučováno. Při zohledňování specifiky probíraných okruhů i různosti složení vyučovaných skupin volí učitelé alternativní přístupy podle své výtvarné orientace.

V průběhu hospitační činnosti byla kvalita výtvarného vzdělávání hodnocena v šesti tříhodinových lekcích přípravného a základního studia prvního stupně.

Na vyučování inspekce zaznamenala pečlivou a promyšlenou přípravu. Do postupných kroků výtvarných řad nebo projektů vzorně rozpracované tematické plány jsou podle potřeby průběžně inovovány. Zvolené náměty respektují věkové složení i odlišnosti žáků.

Stanovené cíle odpovídají deklarovanému vzdělávacímu programu.

Výuku zajišťují dvě vyučující na plný pracovní úvazek a jeden učitel na částečný úvazek. Všichni splňují podmínku odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Hospitováno bylo u dvou pedagogů.

VO má v přízemí školy vyčleněné samostatné prostory, které jsou vyzdobeny výtvarnými pracemi. Každý vyučující používá jednu učebnu. Jejich úprava a estetická úroveň je ovlivněna zaměřením učitelů. Pro předepsané předměty jsou vybaveny základními pomůckami, příruční knihovnou, skladem materiálu a výtvarných prací, slouží také pro odkládání ošacení. I když jsou poměrně prostorné, mnohoúčelové využívání pravděpodobně z důvodu různého přeskupování stolů a ateliérových stojanů, prodlužuje učitelům dobu nutnou pro přípravu na vyučování. Školní výtvarné potřeby mají žáci plně k dispozici.

Vzhledem ke vzdělávacímu programu jsou prostory i vybavenost oboru dostačující a učební prostředí podnětné.

Vyučování probíhá formou kolektivní výuky. Předepsaná dokumentace je vedena. Počty žáků zapsaných v kolektivních třídních knihách respektují povolenou toleranci. Ve skupinách obou hospitovaných učitelek bylo zaznamenáno vyhovující věkové složení, u třetího vyučujícího však není optimální.

Pečlivě připravené lekce měly velmi dobře zvolenou stavbu. Odpovídala cílenému vedení se zaměřením na výtvarné řady a projekty. Bylo znatelné, že učitelky pochopily a respektují filozofii vzdělávacího programu VO.

Na začátku zhlédnutých vyučovacích jednotek byli žáci motivováni řízeným rozhovorem, který plně podporoval kreativitu a vedl k chápání problému z různých úhlů pohledu. Pozitivně lze také hodnotit systematické nasměrování motivace na pochopení souvislostí.

K práci nutné organizační pokyny neomezovaly experimentování s výtvarnými prostředky a umožňovaly osobitý projev. Přirozený projev vyučujících vedl žáky k aktivnímu zapojení do procesu učení. Vlastní průběh výuky, při respektování základních výtvarně-technických postupů, odpovídal věku vyučované skupiny. Ve výsledných realizacích se odrážela dětská interpretace prožívaného zadání.

Na závěr je vhodně zařazován řízený rozhovor jako sebehodnocení proběhlého vyučování. K porovnávání výsledků slouží také prezentace výtvarných prací v soutěžích a přehlídkách.

Všechny navštívené hodiny charakterizovala mimořádně vstřícná atmosféra, zvědavost a bohatá komunikativnost žáků.

Stanovené výchovně-vzdělávací cíle byly ve sledovaných vyučovacích jednotkách splněny. Výsledky vzdělávací činnosti jsou úměrné podmínkám a současným možnostem. Vyučující respektují individualitu žáka, cíleně se snaží o rozvoj jeho výtvarného citění a myšlení. Praktické výtvarné činnosti podporují rozvoj fantazie i doplňují teoretické vzdělávání.

Kvalitu vzdělávání výtvarného oboru hodnotí inspekce jako velmi dobrou.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Na základě hodnocení dosažených výsledků výchovně-vzdělávací práce v hudebním a výtvarném oboru hodnotí ČŠI oblast vzdělávání stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování výchovně-vzdělávací práce vychází z koncepčních záměrů školy, obsažených ve výroční zprávě za školní rok 2000/2001. Ty jsou konkretizovány v ročním plánu, na který navazují ostatní dílčí plány (plán pedagogické a umělecké rady, plán školních akcí apod.). Jednotlivé úkoly jsou vedením průběžně kontrolovány, doplňovány a konkretizovány. Rozšířením nabídky škola operativně reaguje na zvýšený zájem o studium hry na elektronické

klávesové nástroje. Inspekce považuje systém plánování, praktikovaný na ZUŠ Jirkov za funkční a dostatečně pružný.

Organizační struktura je daná počty pracovníků a velikostí jednotlivých oborů. Vychází z potřeb účinného řízení a umožňuje vzájemnou komunikaci a propojení oborů. Součástí organizační struktury jsou i poradní orgány (pedagogická a umělecká rada). Pracovníci školy i žáci mají přístup k potřebným informacím. Pro učitele je k dispozici prostorná a velmi dobře vybavená sborovna. Žáci získávají informace z nástěnek umístěných v jednotlivých částech budovy nebo přímo od vyučujících. Ochrana osobních údajů je zajištěna jejich bezpečným uložením. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací pro veřejnost i pro orgány státní správy.

Dosahovaným výsledkům ve výchovně-vzdělávací práci odpovídá úroveň **vedení a motivování pracovníků**. Učitelství je stabilizované a z hlediska věkového složení perspektivní. Také jeho kvalifikační struktura je na relativně velmi dobré úrovni. Pracovníci školy jsou motivováni hmotně (diferencovaným přiznáváním pohyblivých složek platu), i morálně. Kritéria hodnocení jsou zaměstnancům známa. Na kvalitních výsledcích pedagogické práce se významně podílí i pracovní prostředí a možnost seberealizace. Ve vztahu k začínajícím učitelům je uplatňován ověřený systém uvádění do praxe.

Vedení školy má promyšlený **kontrolní systém**, navazující na organizační řád školy. Zodpovědnosti jsou rozděleny v rámci jednotlivých úseků řízení. Roční plán hospitační činnosti slouží ke kontrole výchovně-vzdělávací práce učitelů. Počty hospitací u jednotlivých vyučujících jsou diferencovány podle délky jejich pedagogické praxe a dosahovaných výsledků. Vedení školy uplatňuje i další formy kontroly jako např. organizace tematických přehrávek a postupových zkoušek, interní a veřejná vystoupení žáků a jejich prezentace v rámci činnosti jednotlivých oborů.

Z jednotlivých hospitací jsou pořizovány zápisy, postihující kvalifikovaným způsobem průběh a hodnocení sledované vyučovací jednotky.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Základem úspěšnosti ve výchovně-vzdělávací práci je perspektivní, kvalifikovaný kolektiv pedagogů i příznivé podmínky, které jsou pro jejich práci vedením školy vytvářeny. Systém plánování vychází z reálné koncepce, které vedení školy podřizuje organizování, vedení, motivování, kontrolu a hodnocení pracovníků. Celý tento systém je dostatečně funkční a potřebám školy vyhovující.

Inspekce hodnotí podmínky vzdělávání na ZUŠ Jirkov jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Třídní knihy pro skupinové vyučování HO a VO – školní rok 2000/2001, 2001/2002,
- třídní knihy pro individuální výuku HO – školní rok 2001/2002,
- katalogy o průběhu studia – HO a VO,
- rozvrh hodin vyučovaných skupin - školní rok 2001/2002,
- inspekční zpráva čj. 083 120/99-4017 ze dne 8. dubna 1999,
- výroční zpráva ZUŠ za školní rok 2000/2001,
- protokoly o závěrečných a postupových zkouškách – školní rok 2000/2001,

- podkladová inspekční dokumentace,
- hospitační záznamy inspektorů,
- výtvarné práce žáků.

ZÁVĚR

Na úseku výchovně-vzdělávací práce a v souladu s platnými učebními dokumenty plní ZUŠ Jirkov velmi dobře své poslání.

V současné době má perspektivní učitelský sbor, který průběžně plní koncepční záměry a společně s vedením školy se podílí na obohacování kulturního života ve městě. Vyučující projevují zájem o další profesní vzdělávání a tím i o zlepšení kvality výstupů výchovně-vzdělávacího procesu.

Škola má pro výuku velmi dobré prostorové a materiálně-technické podmínky.

V hospitovaných hodinách byla zřejmá promyšlená příprava. Ve VO je výuka vedena na základě metodických přístupů výtvarných řad a projektů.

Od poslední inspekce se podařilo realizovat většinu doporučení, pouze ve VO se u jednoho vyučujícího nezdařilo omezit příliš velké věkové rozdíly mezi žáky v jednotlivých vyučovacích skupinách.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Svoboda	v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.

V Jablonci nad Nisou dne 5. října 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. října 2001

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Milena Sailerová, ředitelka ZUŠ

v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	25. října 2001	083 254/01-4017
Zřizovatel	25. října 2001	083 253/01-4017

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány